

PÁLYAMŰ

**A Szegedi Törvényszék Büntető Kollégiumának
működésével kapcsolatos hosszú távú tervekről és
azok megvalósításának ütemezéséről**

Készítette:

**dr. Joó Attila
törvényszéki bíró**

Szeged, 2017. április 18.

Tartalom:

I./ Visszatekintés és a Szegedi Törvényszék Büntető Kollégiuma helyzetének rövid értékelése	3.
II./ A tudatos bírósági vezetés alapelvei	8.
III./ A kollégiumvezető feladatainak háttérszabályozása	11.
IV./ A szakmai kihívásokkal összefüggésben megfogalmazott közép és hosszú távú tervek, valamint azok ütemezése	12.
V./ Az igazgatási kihívásokkal összefüggésben megfogalmazott közép és hosszú távú tervek, valamint azok ütemezése	18.
VI./ Zárszó	21.

I./ Visszatekintés és a Szegedi Törvényszék Büntető Kollégiuma helyzetének rövid értékelése

A 2011. évben benyújtott kollégiumvezető pályaművem az író, Peter Ferdinand Drucker intelmével zártam: „A terv csupán jó szándék marad, ha nem fajul azonnal kemény munkává”. Korábbi pályaművemben tehát kemény munkát ígértem, így kollégiumvezetői mandátumom lejártával és pályázatom ismételt benyújtásával egyidejűleg az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a Szegedi Törvényszék elnöke és kollégáim felé is számot kell adnom arról, hogy korábban felvázolt „tervet” mennyiben sikerült megvalósítanom, illetve irányításom alatt a Szegedi Törvényszék és az illetékességi területén működő járásbíróságok büntető ügyszakos ítélkezése milyen szakmai, ügyforgalmi és igazgatási helyzetbe került.

Mielőtt 6 éves munkámról röviden és vázlatosan beszámolok, azt meg kell jegyeznem, hogy 2011. évtől kezdődően sok szempontból új alapokra kellett helyezni a megye büntető ügyszakos ítélkezését annak érdekében, hogy az – a lehetőségekhez képest – megfeleljen a bíróságok előtt álló XXI. századi kihívásoknak. Az alábbiakban ítélkezési szintekre lebontva kívánom önmagamát is szembesíteni 2011. évi célkitűzéseimmal és ilyen szempontrendszer mellett igyekszem számot adni büntető ítélkezésünk jelenlegi állapotáról is.

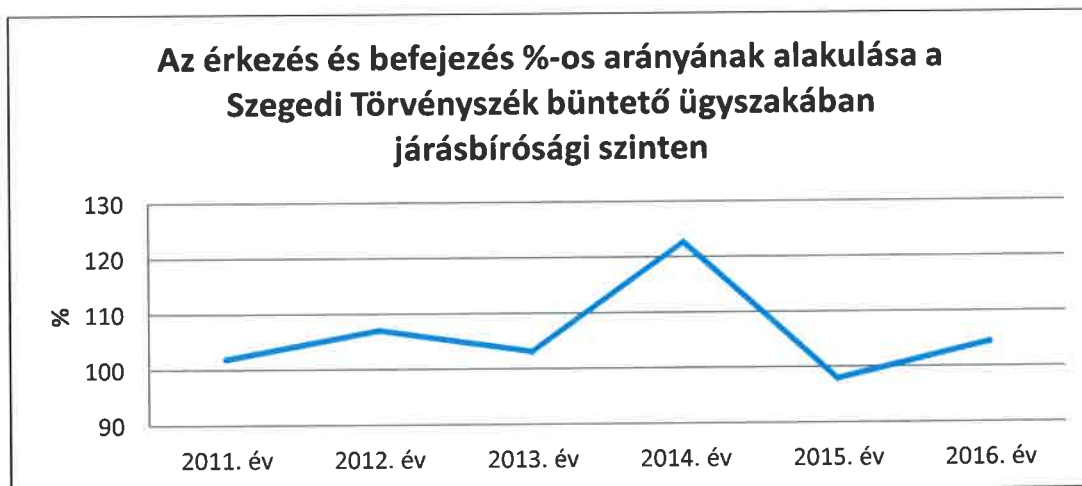
1./ Járásbírósági szint

A helyi bíróságokon 2011. évre a folyamatban maradt, egy bíróra jutó peres ügyek átlagos száma sajnálatos módon az országos átlagot jelentősen meghaladta. Ezen helyzet kezelése mellett pályázatomban célul tűztem ki az időszerű, megfelelő szakmai színvonalon történő helyi ítélkezés elősegítését, továbbá a székhelyi és a helyi bíróságok munkaterhének egyensúlyban tartását. Szabálysértési ügyszakban fent kívántam tartani a stabil és időszerű ügyintézés.

A fenti feladatok megvalósítására viszonylag jelentős személyi változások mellett került sor, hiszen 2011-2016. évek között járásbírósági szinten 10 új bíró került kinevezésre, akik közül 9 fő a Szegedi Járásbíróságon ítélkezik.

Amennyiben a járásbíróságokon 2011. évhez képest a peres érkezést vizsgáljuk, úgy látható, hogy – a közbenső csökkenő tendencia után – 2016. évben 21,9 %-kal volt magasabb az érkezésünk. Megjegyzendő, hogy ezen utóbbi érkezés – a központi régiót nem számítva – országos szinten a legmagasabb volt. Járásbírósági szinten 2016. évben 15,4 %-kal nagyobb nemperes érkezésünk volt mint 2011-ben és ezen érkezési adatok országos szinten a negyedik legmagasabbnak bizonyultak.

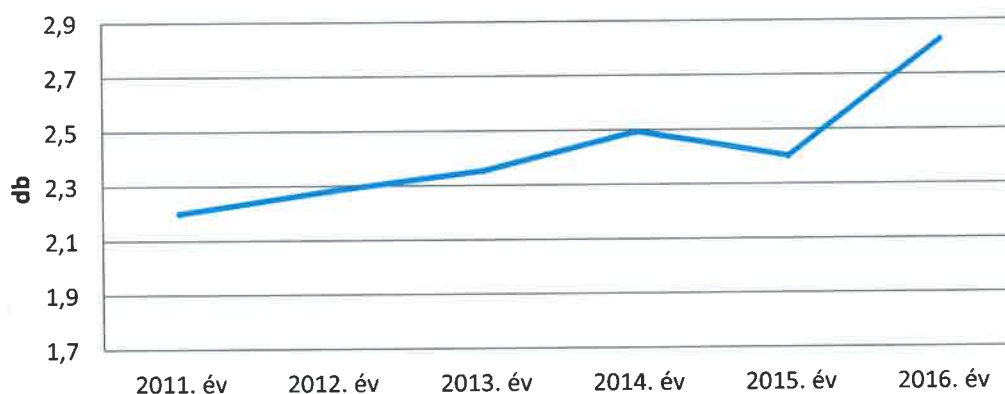
A fentiek szerint megállapítható magas érkezést azonban - 2015. év kivételével - a járásbírósági befejezések száma mindvégig meghaladta. Ezen statisztikai szempont szerint ki kell emelni, hogy 2016. évben a Szegedi törvényszék illetékességi területén fejezték be a legtöbb járásbírósági hatáskörbe tartozó büntető peres ügyet és a befejezések száma az előző évit közel 50 %-kal haladta meg. A nemperes befejezésünk mindvégig megfelelt az érkezésnek, így itt az ügyintézés teljesen időszerű.

Az időszerűségi mutatók kapcsán megállapítható, hogy 2016. évben a járásbíróóságokon a büntetőügyek 83,2 %-a fejeződött be 1 éven belül, míg e körben az országos átlag 77,5 %. A folyamatban maradt peres ügyek időszerűségénél szét kell választanunk a székhelyi és a vidéki járásbíróóságok helyzetét. A vidéki járásbíróóságokon ugyanis mindenhol 5 % alatt van a hosszú pertartamú ügyek aránya, míg ehhez képest a Szegedi Járásbíróóságon az időszerűségi mutatók jóval kedvezőtlenebbek. Az elkövetkező időszak elsődleges és kiemelt feladata éppen ezért a székhelyi bíróság sokkal időszerűbb ítélkezésének elősegítése.

A fenti hibapont mellett azonban sikerült teljesíteni a helyi bíróságokon folyamatban maradt peres ügyek számának jelentős csökkentésére tett vállalásomat. Ezen az ítélkezési szinten ugyanis 2011. június 30. napjával még 2631 db büntető peres ügyünk volt folyamatban, míg ez a szám 2017. február 28. napjára 1482 db ügyre csökkent, ami 44 %-os mérséklődést jelent. Ezzel összefüggésben ki kell emelni, hogy az egy tárgyalási napra jutó tárgyalt ügyek száma 2011. évtől kezdődően folyamatosan emelkedett és a kiinduló 2,2 ügyről 2016. év végére 2,83 ügyre változott. Ez az adat jól tükrözi, hogy a járásbíróóságok büntető ügyszakos bírái tárgyalási napjaikat már sokkal jobban használják ki.

Az egy tárgyalási napra jutó tárgyalat ügyek számának alakulása a Szegedi Törvényszék büntető ügyszakában járásbírói szinten

Az ügyforgalmi adatok folyamatos vizsgálata, illetve ezek alapján az emberi erőforrások optimális elosztása és hasznosítása révén, a kirendelések gyakorlatával sikerült a székhelyi és az egyes helyi bíróságokon nagyjából egységes munkaterhet kialakítani. Jelenleg ugyanis a megye területén, járásbírói szinten az egész tanácsként tárgyaló büntető ügyszakos bírák előtt mindenhol 60-70 db peres ügy van folyamatban.

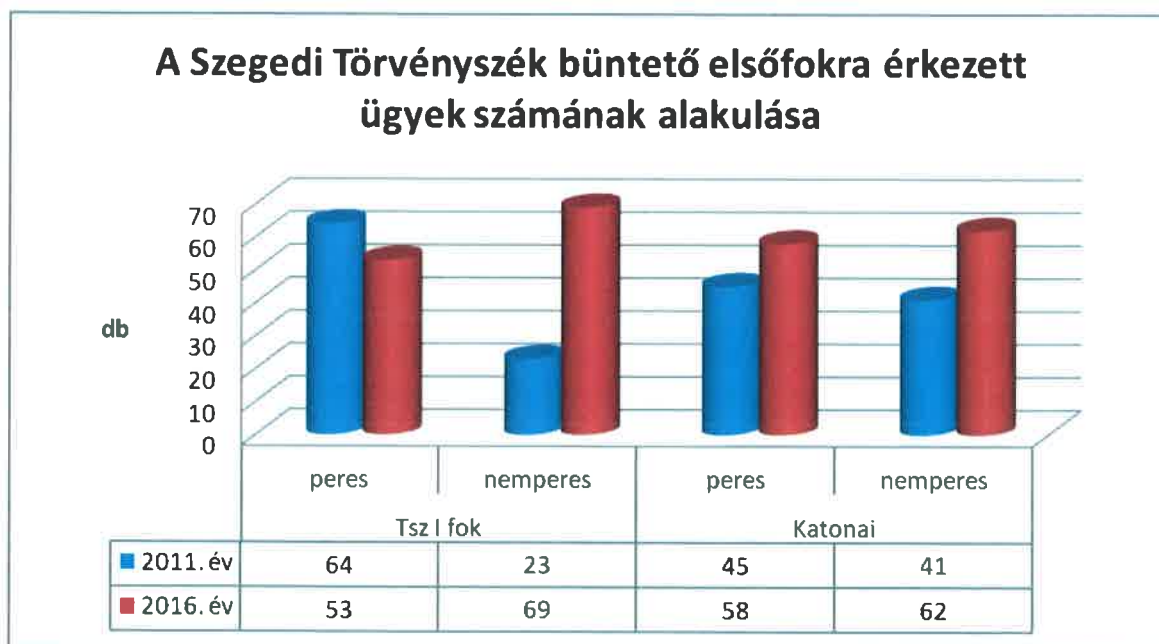
A központosított szabálysértési ügyintézésnek köszönhetően a járásbírók szabálysértési ügyintézése továbbra is teljesen időszzerű.

2./ Törvényszéki elsőfok

A törvényszéki elsőfokú ítékezés fontosságát mindig is hangsúlyoztam, hiszen a közvélemény elsődlegesen az e hatáskörbe tartozó büntetőügyek tárgyalása kapcsán találkozik a bíróság munkájával. Éppen ezért a megye hagyományait fenntartva egy, az országos átlag felett teljesítő, magas szakmai színvonalon ítélező ügyszakot kívántam kialakítani.

A járásbírói szinthez hasonlóan, az elért törvényszéki (első és másodfokú) eredményeket annak tükrében kell értékelni, hogy a törvényszéki bírói kar az elmúlt időszakban nagyban kicserélődött, hiszen 2011. év óta 7 új törvényszéki bíróval ítélezünk.

Az érkezett törvényszéki elsőfokú peres ügyek száma 2011. évtől kezdődően folyamatosan változó tendenciát mutatott, de 2016. évben – a központi régió kivételével – a Szegedi Törvényszékre érkezett a legtöbb katonai peres ügy és a „civil” ügyek országos listáján is a hatodik helyen állunk. Ugyanez a jelenlegi helyzetünk a törvényszéki elsőfokú nemperes ügyek esetében is.

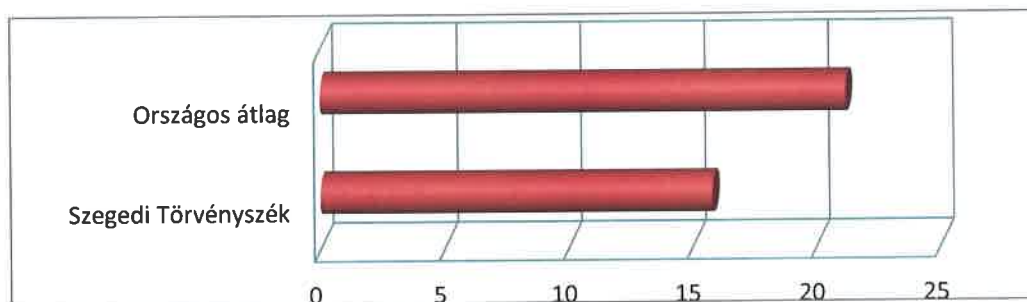

A helyi bíróságokhoz hasonlóan, 2011. évhez viszonyítva a törvényszéki elsőfokú tanácsok is jobban használják ki tárgyalási napjaikat, hiszen az egy tárgyalási napra jutó tárgyalási ügyek száma 0,66 ügyről 2016. évre 0,81 ügyre nőtt. Részben ennek is köszönhetően, az elmúlt évben a katonai tanácsok országos szinten a legtöbb, míg a „civil” elsőfokú tanácsok a negyedik legtöbb peres ügyet fejezték be. Mindkét ügyszakban a nemperes befejezések száma megfelelt az érkezésnek, így ezen ügycsoport törvényszéki elsőfokú szinten is időszerű. Megjegyzendő, hogy 2016. év végén a törvényszéki elsőfokú tanácsoknak nem maradt folyamatban nemperes ügye, míg a katonai tanácsok 1 db ilyen ügygel rendelkeztek.

A folyamatban maradt peres ügyek kapcsán a katonai tanácsok az országban a második legkedvezőbb helyzetben vannak, míg a „civil” elsőfokú ügyek tekintetében helyzetünk az országos átlagnak megfelel.

A folyamatban maradt elsőfokú peres ügyek időszerűségével összefüggésben ki kell emelni, hogy a Szegedi Törvényszéken a 2 éven túl folyamatban maradt peres ügyek aránya 15,8 % az országos 21,2 % -os átlaghoz képest.

A Szegedi Törvényszék büntető elsőfokon két éven túl folyamatban maradt peres ügyek aránya az országos átlaghoz képest

Megítélésem szerint a törvényszéki elsőfokú tanácsok magas ítélezési színvonalát sikerült megtartani, hiszen a Szegedi Ítéltábla tanácselnöki feljegyzéseiből és a tanácselnökök személyes véleményéből kitűnően az egyedi hibákon túl, a törvényszéki elsőfokú bírák súlyosabb szakmai hibákat nem vétenek. Ezt mutatja ezen ügycsoport elmúlt években kialakított alacsony hatályon kívül helyezési aránya is.

Kollégiumvezetői mandátumom során ítélezési tevékenységem nagyobb részét törvényszéki elsőfokú tanácselnökként folytattam. Az elmúlt évben elsőfokú bíróként 28 tárgyalási napot tartottam. Az elsőfokú ügyek kapcsán 13 ügy került rám kiosztásra, befejezett peres ügyeim száma 14 db, a tárgyalási ügyekben a vádlottak száma 106 fő, a megidézetek száma 301 fő.

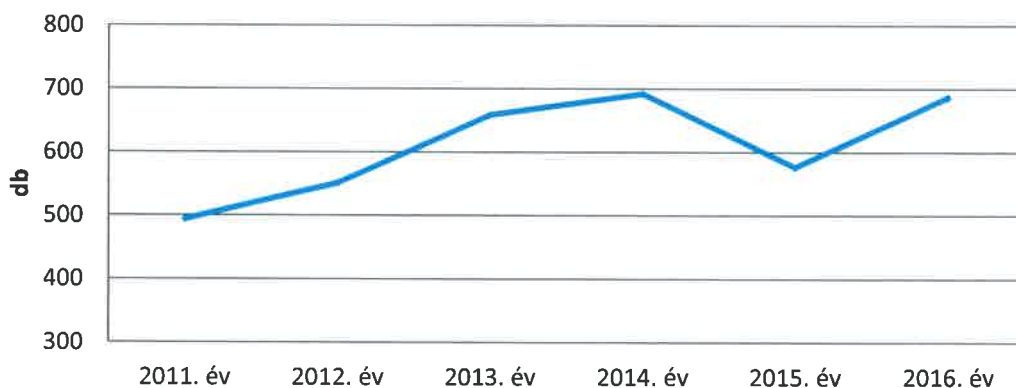
3./ Törvényszéki másodfok

A 2011. évi pályázatomban a Csongrád Megyei Bíróság másodfokú ítélkezését stabilnak és kiszámíthatónak ítélt, így ezen állapot fenntartása mellett a helyi bíróságok ítélkezésének elősegítése érdekében az egységesebb másodfokú gyakorlat kialakítására kívántam törekedni.

Az elmúlt hat évben a személyi változások a másodfokú ítélkezést sem kerülték el, hiszen a csoportvezető személyén túl kettő új tanácselnök került kinevezésre, illetve a másodfokú tanácsok személyi összetétele szinte teljesen megváltozott.

A fellebbezett peres ügyek kapcsán 2011. évhez képest 2016. évre az érkezésünk közel 40 %-kal nőtt, ami országos szinten – a központi régió kivételével – a negyedik legmagasabb érkezés. Megjegyzendő, hogy a másodfokú tanácsok peres érkezése 2015. év kivételével mindvégig tendenciózusan növekedett, az a 2015-2016. évek viszonyában is 19,8 %-kal emelkedett. Mindvégig igen jelentős munkaterhet jelentett a másodfokú tanácsok számára a nemperes ügyek időszerű elbírálása. Ezzel összefüggésben ki szeretném emelni, hogy 2016. évben a fellebbezett nemperes ügyek érkezésében az országos lista élén álltunk.

A Szegedi Törvényszék büntető másodfokon az érkezett peres ügyek száma

A másodfokú peres ügyek befejezése kapcsán tudni kell, hogy míg 2011. évben 3 teljes Bf. tanács dolgozott, addig ez a szám különböző személyzeti okokból rövid időn belül 1,5 tanácsra csökkent és a 3 teljes tanács ítélkezését csak 2015. évben tudtuk visszaállítani. Ehhez képest a törvényszéki másodfokú bírók 2016. évben már országos szinten a harmadik legmagasabb peres befejezést produkálták, amely az előző évit 18,9 %-kal haladta meg. Ez a növekedési arány országosan a második legjobb teljesítmény volt. Tekintettel az ide vonatkozó kollégiumi állásfoglalásunkra – amely szerint a nemperes ügyeket 3 munkanapon belül el kell intézni – a Szegedi Törvényszék másodfokú tanácsai 2016. évben a legtöbb nem peres ügyet fejezték be az országban.

A fellebbviteli tanácsok tárgyalási napjaikat továbbra is megfelelően használják ki, hiszen az egy tárgyalási napra jutó tárgyalt ügyek száma a 2011. évi 5,03 ügyről 5,2 ügyre emelkedett. Ebből következően a törvényszéken, 2016. év végén a folyamatban maradt fellebbezett ügyeknek csak 0,8 %-a volt 1 éven túli, ami országos szinten a negyedik legjobb eredmény. A már említettek okán a törvényszéki másodfokú nemperes ügyintézésünk – ilyen kiemelkedően magas érkezés mellett is – mindvégig teljesen időszerű volt.

A másodfokú tanácsok előtt folyamatban maradt peres ügyek száma a 2011. évi 165 db-ról 363 db-ra nőtt. Ennek oka egyrészt a folyamatosan emelkedő érkezés, másrészt pedig a már említett kedvezőtlen személyzeti helyzet volt. Ezek ellenére a fellebbviteli tanácsok már 2015. és 2016. évben is a peres érkezést meghaladóan fejeztek be. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke által, 2017. évben a törvényszékre kiírt büntető ügyszakos álláshelyek, illetve a Szegedi Járásbíróságról történt kirendelések révén felállított új Bf. tanács azonban rövid időn belül nagyban hozzá fog járulni a folyamatban maradt fellebbezett peres ügyek számának tendenciózus csökkenéséhez.

Megítélésem szerint sikeres lépéseket tettünk az egységesebb másodfokú ítélkezési gyakorlat kialakítása érdekében is, hiszen egy magasabb „hullámot” követően törvényszék-járásbíróság viszonylatban a 2011. évi 9,8 %-os hatályon kívül helyezési arány 2016. évre 7,1 %-ra csökkent.

Az 1.Bf. tanács elnökeként, 2016. évben 10 tárgyalási napot tartottam. Az általam vezetett fellebbviteli tanácsra a tárgyévben 102 fellebbezett büntetőügy került kiosztásra. A másodfokú tanácsom az elmúlt évben összesen 93 másodfokú ügyet fejezett be, ebből 6 ügyet tárgyaláson, 38 ügyet nyilvános ülésen, 49 ügyet tárgyaláson kívül. A törvényszéki első és másodfokú ítélkezésben az elmúlt évben kitűzött 38 tárgyalási napom a kollégiumvezetőként kötelezőként előírt minimális tárgyalási napok számának 760 %-a.

- o -

A fenti visszatekintésből és helyzetjelentésből megítélésem szerint egyértelműen megállapítható, hogy a Szegedi Törvényszék és az illetékességi területén működő járásbíróságok büntető bírói az elmúlt hat évben rendkívül nagy erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy büntető ügyszakos ítélkezésünket az OBH elnökének ide vonatkozó stratégiai céljainak megfelelően, új alapokra tudjuk helyezni. Látni kell ugyanakkor azt is, hogy az elért eredmények mellett adós maradtam a Szegedi Járásbíróság peres ítélkezésének általam is elvárt szintű időszerűségével. Biztos vagyok ugyanakkor abban, hogy – amennyiben munkám folytatásához a bizalmat megkapom – az érintett bírakkal összefogva, tudatos munkával ezen problémát is meg tudjuk oldani.

Kollégiumvezetői tevékenységemhez köszönöm az Országos Bírósági Hivatal elnökének és a Szeged Törvényszék elnökének belém vetett bizalmát és segítségét, köszönöm a Szegedi Törvényszék Büntető Kollégiuma tagjainak, hogy munkámat mindvégig egy emberként segítették, továbbá a járásbírósági büntető ügyszakos bírácoknak és valamennyi igazságügyi alkalmazottnak azt, hogy még a rendkívüli helyzetben is helytálltak.

II./ A tudatos bírósági vezetés alapelvei

Az elmúlt évek tapasztalatai akár helyi, akár országos szinten egyértelműen megmutatták, hogy a bíróságok csak akkor tudják alkotmányos kötelezettségeiket a XXI. századi követelményeknek megfelelően teljesíteni, amennyiben lépést tudnak tartani a rohamosan változó jogszabályi, társadalmi, gazdasági környezettel. A kihívások, az állandó változások korában élünk, már semmilyen sem olyan, mint amilyen tegnap volt. Határozott véleményem szerint a bírósági vezető is csak akkor tudja ebben a megváltozott környezetben feladatait kompetens módon ellátni, ha tudatosan készül a rá váró kihívásokra, hiszen mára egyértelműen kiderült, hogy koránt sem lehet automatikusan egyenlőségjelet tenni a jó bíró és a jó bírósági vezető közé.

Egyetértek azokkal, akik úgy ítélik meg, hogy a vezetői pozíciót a pályázó ugyan kinevezésével megkapja, azonban a tényleges vezetői rangért meg kell dolgozni, igazi vezető az ember csak kollégái elismerése révén válhat. Vannak akik rendelkeznek vele született vezetői képességekkel is, de vannak olyanok, akiknek mindezt tanulniuk kell. Véleményem szerint egy vezetőnek csak akkor van esélye arra, hogy feladatait ellássa, ha valamilyen ösztönös és/vagy tudatos vezetői modellt alkalmaz, mert a „semmilyen” vezetőt kollégái biztosan nem fogják sem tisztelni, sem követni.

A fentiekből is kitűnően a „professzionális” bírósági vezetés híve vagyok és az alábbiakban néhány olyan, számomra eddig is irányadó alapelvet szeretnék röviden ismertetni, melyek reményem szerint a jövőben is meghatározzák majd vezetői munkásságomat.

1./ Példamutatás, szakértelem, felelősség

Tapasztalataim szerint egy vezető hitelessége nagyban függ attól, hogy mennyiben tudja maga is ellátni a másoktól elvárt feladatokat. Ahogy mondani szokták a legjobb vezető ismertetőjele, hogy több munkát képes elvégezni, mint mások. Ebből adódóan, a magam részéről kétféle vezetői típust szoktam megkülönböztetni: az egyik jelszava az „előre”, míg a másik jelszava az „utánam”. Remélem kollégáim az utóbbi kategóriába sorolnak és ha ez így van, bátran ígérhetem, hogy ebben változás a jövőben sem fog bekövetkezni.

A kollégiumvezető mára már egyértelműen nem elsődlegesen szakmai, hanem sokkal inkább igazgatási vezető. Ezzel együtt mind saját ügyeit, mind pedig szakmai vezetői szerepét a legnagyobb hozzáértéssel kell ellátnia, hiszen emberi hitelessége mellett a kollégiumvezetőnél a szakmai hitelesség is alapkövetelmény.

Megítélésem szerint senkit sem fognak kollégái vezetőként elfogadni, ha az esetlegesen bekövetkezett hibákért nem vállalja, hanem hárítja a felelősséget, hiszen J.C.Maxwell szavaival élve: „Egy vezető bármit átengedhet – kivéve a végső felelősséget.”.

2./ Következetesség, őszinteség

A vezetői következetesség az adott bíróság mikroklímájában kiszámítható környezetet teremt, hiszen ebben az esetben mindenki tudja, hogy a vezető milyen szabályrendszer mentén dolgozik, a vezető munkája a szó jó értelmében kiszámíthatóvá és átláthatóvá válik.

Vallom, hogy a legrövidebb út mindig az egyenes, így vezetőként is az őszinteséggel tudunk a leghamarabb célba érni. Az őszinteség, a tények valósághű feltárása még a legkellemetlenebb helyzetekben sem veszélyezteti a vezető hitelességét sőt, a nehézségek ilyenén felvállalása csak növelheti elfogadottságát.

3./ Folyamatos kommunikáció

A jó bírósági vezetőnek, véleményem szerint folyamatos kommunikációt kell folytatnia nem csak kollégáival, hanem az Országos Bírósági Hivatallal, más bíróságokkal és a további hivatásrendekkel is. A „külső” kommunikáció során maximálisan be kell tartani az egyes hivatásrendek kompetenciáit és minden körülmények között figyelemmel kell lenni a bírósági szervezet függetlenségére, integritására.

A jó „belső” kommunikáció kétoldalú, a bírósági vezetőknek mindig figyelemmel kell lennie a visszacsatolásokra, biztosítania kell, hogy kollégái elmondhassák saját véleményüket, hiszen a gyakorlati tapasztalatok elengedhetetlenek a bírósági munka irányítása során.

Nagyon fontosnak tartom az egyes bíróságok közötti kommunikációt is, hiszen a „jó gyakorlatok” átvételével, illetve azok helyi viszonyoknak megfelelő átformálásával rendkívül sok időt és energiát takaríthatunk meg.

4./ Kezdeményezőkészség, rendszerszintű gondolkodás

A siker általában összefonódik a cselekvéssel. Amennyiben lehet, úgy a vezetőknek előre fel kell ismernie a felmerülő problémákat és lehetőleg még azok bekövetkeztét megelőzően több lehetséges megoldási javaslatot ki kell dolgoznia. Az állandóan változó jogszabályi környezet egyszerűen rászorítja a bírósági vezetőket arra, hogy előre gondolkodjanak, hiszen a bíróságok hatékony, időszerű és zökkenőmentes működését minden körülmények között biztosítanunk kell.

Egy törvényszéki kollégiumvezető nem csak a kollégium munkájáért felel, hanem az adott ügyszak teljes megyei ítélkezését irányítja a hatáskörét meghatározó jogszabályi keretek között. Ebből adódóan rendszerszintűen kell gondolkoznia, hiszen egyes döntéseinek kihatása lehet akár több bíróságra, illetve áttételesen más ügyszakok helyzetére is. Éppen ezért a már említett világos és egyértelmű kommunikáció elengedhetetlen az egyes bíróságok különböző ügyszakainak vezetői között is.

5./ Csapatmunka és motiváció

Reményem szerint az elmúlt hat év bebizonyította, hogy nem egyéni, hanem csapatjátékos vagyok. Mindvégig igyekeztem kollégáimmal együttműködni és minél szélesebb körű kapcsolatrendszer kiépíteni annak érdekében, hogy a törvényszék büntető ügyszakának érdekeit helyi és országos szinten is megfelelően tudjam képviselni. Meggyőződésem szerint az elért eredményeink nem jöhettek volna létre, ha és amennyiben a törvényszék elnökével, a büntető kollégium tagjaival és a büntető ügyszakos bírókkal nem tudtunk volna egységes csapatként működni. Különösen igaz volt ez a rendkívüli válsághelyzetben, amely rendkívül sok gyakorlati tapasztalattal vértezett fel minket, de egyben megmutatta teljesítőképességünk határait is.

Meggyőződésem szerint a vezetés nem csak az irányításról szól, hanem a kollégák inspirálásáról, motiválásáról is. A bíróság bizonyos szempontokból speciális, más szempontokból „átlagos” munkahely, így bizonyos munkahelyi szituációkban a bírák is az átlagtól erősen reagálnak, míg más esetekben „átlagos” munkavállalóként viselkednek. A bírósági vezetők ehhez képest kell megtalálni minden bíró helyét a csapatban, illetve az adott jogszabályi környezet keretei között mindenképp megtalálni azt a módszert, amivel a leginkább motiválni lehet, hiszen a motivált kolléga sokkal együttműködőbb és elkötelezettebb a vezető által meghatározott célok iránt.

6./ Egyértelmű és elérhető jövőkép

Tapasztalataim szerint a bíróság alkotmányos feladatának maradéktalan ellátása érdekében a bírósági vezetőnek saját kompetenciahatárain belül, mindenki számára egyértelmű, pontosan meghatározott és reálisan teljesíthető célokat kell kitűznie. Világosan kell láttatni, hogy az adott bíróságot vagy ügyszakot honnan-hova szeretné eljuttatni és a közös cél elérése érdekében kinek mit kell tennie. Az elmúlt évek tapasztalatai megerősítették bennem ugyanakkor azt is, hogy a szépen kidolgozott tervek mit sem érnek, ha azok mögött nincs egy folyamatos és következetes ellenőrzés. A jó vezető ugyanis nem csak a vizionálásban erős, hanem a végrehajtásban is.

III./ A kollégiumvezető feladatainak háttérszabályozása

A kollégiumvezető a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (továbbiakban: Bszi.) 118. § (1) bekezdés c) pontja alapján bírósági vezető.

A Bszi. 118. § (2) és (3) bekezdései szerint:

- A bírósági vezető feladata a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység vezetése.
- A bírósági vezető felel a bíróság, illetve a bírósági szervezeti egység jogszabályoknak, az OBH elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért.

A Bszi. 124. § (1) bekezdés alapján a kollégiumvezető:

- Szervezi a kollégium munkáját,
- évente beszámol a kollégiumnak,
- ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bírósági szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

A bíróságok igazgatásáról rendelkező 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás (továbbiakban: Szabályzat) 28. § (2) bekezdése szerint a kollégiumvezető feladata különösen:

- Az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati másodfokú ügyeket tárgyaló tanácsok ítélkezési tevékenységét.
- Összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket.
- Összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik.
- Évenként összegzi a tanácselnöki feljegyzések általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti.
- Ellenőrzi a járásbíróságokon és a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását.
- Ellátja a jogegységi eljárással összefüggő feladatokat.

- Ellátja a bírósági titkárok, fogalmazók, ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének szakmai irányítását, felügyeletét.
- Közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében.
- Részt vesz a közérdekű bejelentések és panaszügyek intézésében.
- A szolgálati út betartásával előterjeszti az ítélkezést segítő, támogató, központi intézkedést igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzatalkotás, - módosítás körében.
- Javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására.

IV./ A szakmai kihívásokkal összefüggésben megfogalmazott közép és hosszútávú tervek, valamint azok ütemezése

A Szegedi Törvényszék és az illetékességi területén működő járásbíróóságok büntető ügyszakának pályázatom benyújtásakor fennálló, az előbbieken I./ szám alatt vázlatosan ismertetett helyzete alapvetően határozza meg kollégiumvezetői célkitűzéseimet. Természetesen céljaimat a teljesség igénye nélkül tudom csak felvázolni, egyrészt terjedelmi okokra visszavezethetően, másrészt azért, mert a bírósági szervezet működésében az előre nem látható változások, rendkívüli helyzetek folytán mindig számítani kell olyan személyi, jogszabályi és egyéb, igazgatási jellegű változásokra, amelyek akár rövid időn belül átírhatják akár az egész törvényszék célkitűzéseit, lehetőségeit. Éppen ezért az alábbiakban az egyes alcímek mentén inkább csak az egyes tendenciákra, követni kívánt irányvonalakra fogok kitérni.

1./ Az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága

Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Ezen alkotmányos kötelezettség mentén az Országos Bírósági Hivatal elnöke elsődleges stratégiai céljaként jelölte meg, hogy a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek. Ez a stratégiai cél természetszerűleg határozza meg a Szegedi Törvényszék elnöke által, e körben megfogalmazott közép és hosszú távú terveket is. Mindebből következően, pályázatom eredményessége esetén a magam és a szakmai-igazgatási vezetésem alatt álló bírák és igazságügyi alkalmazottak elé is elsődlegesen az időszerűség követelményének betartására vonatkozó társadalmi igény teljesítését kell célul tűznöm.

E körben járásbíróági szinten a jelenlegi időszerűségi adatok alapján különbséget kell tenni a székhelyi és a vidéki járásbíróóságokon alkalmazandó intézkedések között. A vidéki járásbíróóságok büntető ügyszakos ítélkezése ugyanis jelen helyzetünkben alapvetően időszerű, így reális célkitűzésünk lehet, hogy 2017. év végére a Hódmezővásárhelyi Járásbíróóságon, Makói Járásbíróóságon, Szentesi Járásbíróóságon és Csongrádi Járásbíróóságon 2 éven túli büntetőügy ne legyen folyamatban.

Ehhez képest jelentős intézkedések váltak szükségessé a Szegedi Járásbíróóságon. Ennek keretein belül az érintett bírák részére az eddigiektől eltérő szempontrendszerű, havi szintű adatszolgáltatást írtam elő, illetve a legtöbb hosszú pertartamú üggyel rendelkező büntető ügyszakos székhelyi bírák részére a kollégium tagjai (párokra osztva) a bírói függetlenség maximális szem előtt tartása mellett

heti szintű konzultációik révén – szükség szerint az egyes ügyekre lebontva – jelentős szakmai segítséget fognak nyújtani a hatékony és időszerű pervezetés és a célszerű bizonyítási eljárás lefolytatása érdekében. Változtattunk a szakmai-igazgatási ellenőrzések eddigi menetén is, így fokozottabban fogjuk vizsgálni a tárgyalási napok kihasználtságát és az eljárást gyorsító törvényi rendelkezések alkalmazását. Ezen intézkedések és azok betartásának hatékonyabb ellenőrzése révén el kívánom érni, hogy a Szegedi Járásbíróságon a folyamatban maradt hosszú pertartamú büntető peres ügyek aránya már az év végére a 2016. évi országos átlag (7,3 %) közelébe kerüljön.

Járásbírsági szinten a büntető nemperes és a szabálysértési ügyintézés mindenhol időszerű, így ezen állapot fenntartására kell törekednünk.

A törvényszéki katonai tanácsok esetében a jelenleg folyamatban lévő peres ügyek száma lehetővé teszi, hogy a katonai bírók előtt az év végén ne maradjon 2 éven túli peres ügy folyamatban. Ezen cél elérése érdekében figyelemmel kell kísérni katonai bíróink megosztott munkaterhét, hiszen jelenleg a saját ügyeik mellett részt vesznek a törvényszék tanácsuléses tanácsának munkájában, illetve kirendeléssel a Fővárosi Ítéltáblán, illetve a Szegedi Járásbíróságon is ítéleznek.

A törvényszéki elsőfokú ügyek esetében kiindulópontként meg kell jegyezni, hogy messze ezen az ítélezési szinten jelentkezik a legtöbb úgynevezett mega ügy, amelyek alapvetően befolyásolják a törvényszéki elsőfokú tanácsok időszerűségét. Ezzel együtt a hosszú pertartamú ügyek kapcsán jelenlegi helyzetünk kedvezőbb az országos átlagnál. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nem kell javítani a törvényszéki elsőfokú ítélezés időszerűségét, de kiindulási pontnak mindenképpen megfelelő. E körben az elsődlegesen elérni kívánt célom az, hogy a jelenleg folyamatban lévő 2 db 5 éven túli ügyünk az év végére befejezésre kerüljön. A törvényszéki elsőfokú érkezéshez képest folyamatosan vizsgálni kell azt is, hogy a mostani három teljes tanácsra alapuló ítélezés perspektivikusan elegendő-e, avagy az újonnan kinevezendő bv. bíró valamilyen arányban részt vegyen-e a törvényszéki elsőfokú ítélezésben.

Az elmúlt év végén törvényszéki elsőfokú szinten nemperes ügyünk nem volt folyamatban, így a jövő feladata itt az időszerű ügyintézés fenntartása.

A már ismertetett adatokból megállapíthatóan a törvényszéki másodfokú tanácsok igen jelentős nemperes érkezés mellett az elmúlt kettő évben csökkenteni tudták a folyamatban maradt másodfokú peres ügyeik számát. A 2017. év elején történt átszervezés révén a tanácsuléses ügyeket egy újonnan létrehozott Bf. tanács intézi, ezáltal a fennmaradó 3,25 másodfokú tanács jelentős eredményeket tud már ebben az évben is elérni a folyamatban maradt másodfokú peres ügyek számának csökkentésében. A bevezetett és a jövőben is fenntartandó intézkedés eredményességét mutatja, hogy a fellebbviteli tanácsok előtt míg az elmúlt év végén 389 db másodfokú peres ügy volt folyamatban, addig ez a szám 2017. március 31. napjával 354 db-ra változott, ami már 3 hónap alatt is 9 %-os csökkenést jelent.

Kiemelendő, hogy a törvényszék büntető ügyszakos fellebbviteli tanácsai – a központi régió kivételével – országos szinten a legmagasabb nemperes érkezés mellett is teljesen időszerűen intézték ezen ügycsoportot, így a jövőben az újonnan kialakított másodfokú ítélezési rendszerünk mellett ezen eredmény megtartására kell törekednünk.

A büntetés-végrehajtási ügyintézés kapcsán a Bv. tv. módosítása folytán kibővülő bírósági hatáskör ellenére is fent kell tartanunk a hagyományosan időszerű ügyintézését. Ez a cél az Országos Bírósági Hivatal elnöke által számunkra biztosított bv. bírói és bv. titkári álláshellyel maradéktalanul megvalósítható.

Ítélezési szinttől függetlenül a jövőben bekövetkező jogszabályi változások mellett is minden lehetőséget ki kívánok használni a büntető ítékezés gyorsítása és ezáltal a pertartamok csökkentése érdekében. E körben a jövőben is fokozott figyelmet kívánok fordítani az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok betartatására.

A járásbíró-ság-törvényszék viszonylatában az ítékezés megalapozottsága kapcsán a később részletezettek szerint továbbra is figyelemmel kell kísérni a másodfokú tanácsok hatályon kívül helyezési gyakorlatát és minden szakmai-igazgatási eszközzel törekedni kell a diszfunkcionális hatályon kívül helyezések elkerülésére. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az egyes járásbíró-ságokon – elsődlegesen a székhelyi bíróságon – ítélező büntető ügyszakos bírák esetében nem kell maximálisan törekedni arra, hogy az időszerűségi mutatók javítása mellett az ítékezés megfelelő színvonala is megmaradjon.

A törvényszéki első és másodfokú tanácsok ítékezésének megalapozottsága kapcsán megállapítható, hogy a törvényszéki elsőfok és a Szegedi Ítéltábla viszonylatában alapvető szakmai probléma nincs, hiszen 2015. évhez képest a helybenhagyások aránya 18,3 %-ról 23,7 %-ra nőtt és a tárgyéven a Szegedi Ítéltábla csak öt vádlottra nézve hozott hatályon kívül helyező határozatot. A jövőben is fenntartandó szakmai színvonalat jelzi, hogy a Kúria felülvizsgálati eljárások során 2016. évben a Szegedi Törvényszék első és másodfokú tanácsainak ügydöntő határozatait csak 1,8 %-ban helyezte hatályon kívül, 48,2 %-os helybenhagyás és 50 %-os elutasítás mellett.

2./ A kollégium szakmai munkájának vezetése és szervezése

Fent kívánom tartani az elmúlt évek tapasztalatai alapján kialakított – reményeim szerint – következetes és jó értelemben kiszámítható vezetői gyakorlatomat nem csak a később hivatkozott igazgatási területeken, hanem a szakmai munka támogatása során is. Ezzel összefüggésben a törvényszék büntető ügyszakán belül a jövőben is olyan racionális és hatékony munkaszervezést kívánok folytatni, amely megfelelően igazítható az ügyérkezés strukturális változásaihoz, illetve mindenben elősegíti a megyei hagyományoknak megfelelő színvonalas szakmai műhelymunkát.

A járásbíró-sági és törvényszéki szint között fent kívánom tartani a kirendelések kialakult gyakorlatát. Az elmúlt évek tapasztalatai szerint ugyanis a járásbíró-sági bírák törvényszékre történő kirendelése mindkét „fél” számára hasznos. A kirendelt bírók a szakmai fejlődésük mellett betekintheznek a törvényszéki első és másodfokú tanácsok munkájába, így jobban elfogadják és megérthetik a két ítélezési szint között meglévő, esetleges különbségeket. A kirendelés a törvényszék számára is kimondottan előnyös, hiszen a kollégium tagjai így első kézből szerezhetnek tapasztalatot a kirendelt bírók szakmai felkészültségéről, hivatástudatáról és együttműködési készségéről.

A kollégium szakmai munkája kapcsán megítélésem szerint a jövőben is érdemes fenntartani kialakult tanácskozási rendszerünket. E szerint a törvénykezési szünet kivételével minden hónapban felváltva tartunk kollégiumi ülést, illetve tanácselnöki értekezletet és mindkét félévben egy-egy alkalommal összevont büntető ügyszakos bírói tanácskozásra is sor kerül.

Pályázatom eredményessége esetén fent kívánom tartani a tanácselnöki feljegyzések ismertetésének kialakult gyakorlatát is. Ennek megfelelően a tanácselnökök az egyes járásbíróságokon, az előre meghatározott napokon, külön-külön minden büntető ügyszakos bírónak ismertetik az ítékezésével kapcsolatos szakmai és ügyviteli észrevételeiket. A tanácselnöki feljegyzések ismertetésének ezen rendszere az elmúlt években egy szorosabb szakmai kapcsolatot eredményezett nem csak a törvényszék és a székhelyi bíróság között, hanem a törvényszék és a vidéki járásbíróságok viszonylatában is, hiszen a másodfokú tanácsok elnökei így helyben ismerhették meg a vidéki büntető ügyszakos bírók szakmai problémáit.

Amennyiben az Országos Bírósági Hivatal elnökétől bizalmat kapok és munkámat folytathatom, úgy megtartanám a kollégiumi állásfoglalások, szakmai anyagok elfogadásának és közzétételének kialakított gyakorlatát is, különös figyelemmel a Szegedi Törvényszék elnöke által létrehozott „Törvényszéki füzetekre”, amelynek büntető ügyszakos része gyakorlati segítséget jelent nem csak a bírónak, hanem az önállóan eljáró bírósági titkároknak is. Az elfogadott kollégiumi állásfoglalások, illetve az egyéb szakmai anyagok az elektronikus továbbítás mellett a jövőben is feltöltésre kerülnének a törvényszék intranetes oldalára.

A jövőben is részt kívánok venni a Szegedi Járásbíróság büntető ügyszakos szakmai értekezletein, hiszen így a rendszeres szakmai konzultációk révén, személyesen is fel tudom mérni a helyben kialakult szakmai problémákat.

A korábbi gyakorlatnak megfelelően számítok a járásbíróságok büntető ügyszakos bírójának segítségére, hiszen az egységes ítékezési gyakorlat elősegítése érdekében eddig is tájékoztattak a másodfokú tanácsok esetleges ellentétes döntéseiről. Az így felmerülő szakmai problémák megoldása érdekében nem kívánnék változtatni azon gyakorlatomon sem, amely szerint az érintett másodfokú tanácsok elnökeivel, illetve szükség szerint azok tagjaival eseti jellegű szakmai egyeztetést folytatok és csak ennek eredménytelensége esetén kerülne az aktuális szakmai kérdés a kollégium napirendjére az egységes álláspont kialakítása érdekében.

Megítélésem szerint a vitás szakmai kérdések feltárása érdekében fenntartandó az a kollégiumvezetői intézkedés is, amely szerint bemutatásra kerülnek a törvényszék másodfokú tanácsai által hozott hatályon kívül helyező végzések, továbbá az azokhoz kapcsolódó járásbírósági ügydöntő határozatok, de ugyanígy továbbra is bemutatásra kerülnének a Szegedi Ítéltőtábla és a katonai tanácsok esetében a Fővárosi Ítéltőtábla másod és harmadfokú ügydöntő határozatai, továbbá a nem ügydöntő kérdésben hozott megváltoztató végzései is.

Az időszerűség elősegítése és a büntetőügyek elévülésének megakadályozása érdekében fent kell tartani a Szegedi Törvényszék elnökének 2016.El.I.E.3/16. szám alatti elnöki intézkedését, amely szerint valamennyi járásbíróságon folyamatosan vizsgálni kell a felfüggesztés hatálya alatt álló büntetőeljárásokat, továbbá az egyes járásbíróságok vezetői hat havonta kötelesek ellenőrizni a felfüggesztéssel érintett, illetve hat hónapon túl kitűzetlen ügyeket. Az ezzel összefüggő járásbírósági jelentések alapján összegző véleményemet félévente a jövőben is elkészíteném és a feltárt általánosítható hibák, mulasztások és hiányosságok kiküszöbölése érdekében az eddigiekhez hasonlóan az érintett témakörökben szakmai anyagot készítenék.

A már többször említett diszfunkcionális hatályon kívül helyezések kiszűrése érdekében a jövőben is ellenőrizném a részemre bemutatott tanácselnöki jelentéseket és bírósági határozatokat, valamint az eddigiekhez hasonlóan figyelemmel kísérném a törvényszék statisztikusa által részemre negyedévente, az egyes másodfokú tanácsokra és járásbírókra lebontott statisztikai adatokat.

3./ A képzések és a társhatóságokkal való együttműködés

Az Országos Bírósági Hivatal elnökének stratégiai céljai között szereplő magas színvonalon történő ítélkezés egyetlen bíróságon sem biztosítható a bírák és igazságügyi alkalmazottak folyamatos és magas hozzáadott értékkel bíró képzése nélkül. Vallom az élethosszig tartó tanulás és az önképzés szükségességét, így a jövőben is nagy gondot kívánok fordítani a helyi szintű büntető ügyszakos képzésekre. E körben saját szervezésű képzéseiket a MIA által koordinált központi és regionális képzések tematikájához kell igazítanunk.

A törvényszéki szintű önképzésben az eddigiekhez hasonlóan nagy szerepet szánok az egyes ügyszakokra lebontott és a törvényszék intranetes oldalára feltöltött „Törvényszéki füzeteknek” amelyekből az adott ügyszakban ítélkező bírák első kézből értesülhetnek a bekövetkezett jogszabályváltozásokról, a Kúria és a Szegedi Ítélőtábla gyakorlatát tükröző eseti döntésekről és a legfontosabb szakirodalmi cikkekről.

A helyi szintű képzési rendszerünknek eddig is központi része volt a félévente megtartott, összevont büntető ügyszakos bírói tanácskozás. Ezeken az aktuális szakmai problémák megvitatása mellett, a felkért előadók beszámolóí révén a résztvevők tájékoztatást kaphatnak a legérdekesebb központi képzések előadásairól, a külföldi tanulmányutakon részt vett bíróink tapasztalatairól, illetve külsős előadók bevonásával foglalkozni tudtunk a büntető ítélkezéshez kapcsolódó, más hivatásrendeket is érintő szakmai feladatokról.

Továbbra is fent kívánám tartani az elmúlt években a Szegedi Ítélőtábla Büntető Kollégiumával kialakított szoros szakmai kapcsolatot, hiszen a közös bírói tanácskozások és előadások révén csak tanulhatunk a felsőbb bíróság, országos szinten is elismert bírói karától.

Az eddigiekhez képest szorosabb szakmai együttműködést tervezek a Szegedi Törvényszék Polgári-Gazdasági Kollégiumával, hiszen a Bv. törvény módosítása folytán a bv. bíró hatáskörébe kerülő kártalanítási eljárás, a gyermekek érdekét sértő és a család elleni bűncselekmények, továbbá a gazdasági bűncselekmények témakörében különösen fontos a szakmai ismeretek kicserélése és a közös problémák megvitatása. Ezen túlmenően a Polgári-Gazdasági Kollégiummal történő szorosabb együttműködésünket predesztinálja az új Be. jelenlegi tervezete is, amely szerint a törvényszéki elsőfokú hatáskörbe tartozó, gazdálkodással összefüggő, kiemelt bűncselekmények miatt folyamatban lévő büntetőeljárásokban a bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsban fog eljárni akként, hogy a tanács egyik tagja a törvényszék gazdasági ügyszakának, ennek hiányában a törvényszék polgári ügyszakának kijelölt bírója lesz. Ebből adódóan oktatási szinten is szükségessé fog válni a törvényszék gazdasági, illetve polgári ügyszakos bírójának büntető ítélkezésbe történő bevonása, hiszen esetükben is elengedhetetlen lesz az alapvető eljárási és anyagi jogi rendelkezések ismerete.

Vallom, hogy mindenkitől lehet tanulni: valakitől azt, hogy hogyan kell csinálni, van akitől pedig azt, hogy hogyan nem szabad. Ezen elvből fakadóan továbbra is szoros szakmai kapcsolatot kívánok fenntartani a regionális társkollégiumokkal és a Debreceni Törvényszék Büntető Kollégiumával, hiszen egymás jó gyakorlatainak, tapasztalatainak átvétele nem csak gyorsabbá és hatékonyabbá teszi ítélkezésünket, hanem azok révén mással hasznosítható időt és energiát is megtakaríthatunk.

A büntető ügyszakos ítélkezésben is egyre inkább megjelenik az uniós jogi környezet, így a jövőben elengedhetetlen lesz a helyi európai jogi szaktanácsadó bevonásával az uniós joganyag és az Európai Unió Bírósága gyakorlatának eddigieknél hatékonyabb helyi szintű oktatása.

A 2017-2018. évek kiemelt oktatási feladata lesz nem csak helyi, de országos szinten is az új eljárási törvény és az elektronikus ügyvitel szabályainak bírákkal, bírósági titkárokkal és – az őket érintő körben – az igazságügyi alkalmazottakkal történő megismertetése. Ennek kapcsán a helyi képzések csupán hiánypótló módon egészíthetik ki a MIA által szervezett központi és regionális képzéseket. Az ide vonatkozó törvények hatályba lépését követően a törvényszéken work shop jellegű, közös gondolkodások rendszeres megszervezését tervezem, amelyeken a felmerülő gyakorlati problémákra a bírákkal együtt találhatunk majd megoldást. Emellett az elektronikus ügyintézés büntető ügyszakos bevezetése kapcsán javasolni kívánom a törvényszéken egy, a polgári ügyszakban már bevált helyi munkacsoport létrehozását, amely összegyűjtheti a felmerülő problémákat és azokra speciális ismereteik révén a törvényszék és az OBH Informatikai Osztályainak segítségével gyors és szakszerű válaszokat tud majd adni.

Az oktatás terén továbbra is egyik legfontosabb célkitűzésemnek tartom a bírói utánpótlásképzést. Kollégáim számára folyamatosan sulykolom azt a szemléletet, amely szerint a hozzájuk beosztott bírósági titkárok és bírósági fogalmazók képzése egyfajta befektetés, hiszen a jövő bírái dolgoznak kezeik alatt és a mostani erőfeszítések eredményét akkor fogják viszont látni, amikor a hozzájuk beosztott bírósági titkárok és bírósági fogalmazók bíróvá történő kinevezésüket követően a képzésüket alatt megszerzett szakmai muníció révén, nem csekély munkaterhet vesznek majd le vállalaikról. Éppen ezért a részükre szervezett központi képzések mellett a megyei ítélkezési gyakorlatra is figyelemmel fent kell tartani a bírósági fogalmazók helyi tanulókörét, amelyeken elnöki engedély alapján részt vehetnek a bírói ambícióval rendelkező bírósági titkárok és bírósági ügyintézők is. A bírói utánpótlásképzéssel összefüggésben a gyakorlati tapasztalatok alapján rendkívül fontosnak tartom, hogy a bírói munkára történő felkészülés jegyében a bírósági titkárok és fogalmazók minél több érdemi, indokolt határozatot szerkesszenek és a bírók minél jobban vonják őket be a kurrenciális ügyintézésbe is. Javaslom folytatni a helyi szervezésű perszimulációs versenyünket is, hiszen így első kézből szerezhethünk tapasztalatokat az egyes indulók ismereteiről, rátermettségéről.

Ismételt kinevezésem esetén továbbra is fent kívánom tartani a társhatóságokkal, illetve azok vezetőivel az elmúlt években kialakított és a migrációs válsághelyzetben csak tovább erősödő, egymás munkáját segítő, de a különböző hivatásrendek kompetenciáit tiszteletben tartó szakmai párbeszédet. Ennek keretén belül számítok a Csongrád Megyei Főügyészség szakmai visszajelzéseire, amelyek a múltban is több esetben tártak fel helytelen vagy egymással ellentétes bírói gyakorlatot.

4./ Az ítélkezésben való részvétel

Kollégiumvezetői feladataim ellátása mellett továbbra is részt kívánok venni a törvényszék első és másodfokú ítélkezésében. Az elsőfokú ítélkezést azért tartom fontosnak, mert saját „karbantartásom” mellett, így tudok személyes tapasztalatokat szerezni a Szegedi Ítéltábla és harmadfokú bíróságként a Kúria ítélkezési gyakorlatáról. Elengedhetetlennek tartom ugyanakkor a másodfokú ítélkezést is, hiszen ezáltal folyamatosan rajta tudom tartani ujjaimat a járásbírói és a törvényszéki másodfokú ítélkezés üttörén.

Természetesen a jövőre nézve hasznosítani kívánom az elmúlt évek tapasztalatait abban, hogy a bírói munkámat, ezáltal az első és másodfokú ítélkezési tevékenységemet sokkal előrelátóbban kell hozzáigazítanom a helyi és központi szakmai-igazgatási feladataimhoz.

V./ Az igazgatási kihívásokkal összefüggésben megfogalmazott közép és hosszú távú tervek, valamint azok ütemezése

A bírósági szervezet Országos Bírósági Hivatal elnöke által irányított átalakítása számos változást hozott a bírósági vezetők munkájában is. Ezen belül a kollégiumvezetői feladatok a szakmai jellegű irányításról egyre inkább az igazgatási jellegű irányítás felé tolódtak el. Ezen hangsúlyváltás egyértelműen egy másfajta, menedzser szemléletű vezetői hozzáállást igényel. Mindebből következően kollégiumvezetői pályázatomban a szakmai kihívásoknak történő megfelelésen túl, az alábbiak szerint ki kell térnie az egyes igazgatási feladatok hatékony megvalósítására is.

1./ Az emberi, tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke stratégiai célként tűzte ki az emberi és tárgyi erőforrások optimális elosztását és hasznosítását. Ezen irányadó stratégiai célkitűzés mentén a Bszi. ide vonatkozó rendelkezései alapján az emberi, tárgyi és pénzügyi erőforrások megteremtése, valamint az azokkal való ésszerű gazdálkodás alapvetően a törvényszék elnökének feladata. A hatáskörömet és kompetenciámat behatároló szabályozási környezet adta lehetőségeken belül, természetesen a jövőben is a legjobb tudásom szerint támogatni kívánom a Szegedi Törvényszék elnöke által, e tárgykörben megfogalmazott közép és hosszú távú terveket.

Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás körében továbbra is egységes egészként szeretném kezelni a törvényszék és az illetékességi területén működő járásbíróságok büntető ügyszakos bírói karát. Az elmúlt évek tapasztalatai ugyanis megmutatták, hogy az ügyforgalmi adatok folyamatos figyelemmel kísérése mellett, az egyes tendenciák megállítása vagy éppen elősegítése érdekében a bírói kirendelésekkel jelentős eredményeket tudunk elérni. Az elmúlt hat évben a Csongrádi Járásbíróság kivételével valamennyi járásbíróságon, illetve a törvényszéken is ítélkezett kirendelt bíró akkor, amikor az ügyforgalmi, illetve időszűrési adatok azt indokolták. A bírók hatékony kirendelésének gyakorlata nagy segítségünkre volt a migrációs válsághelyzetben is.

A kirendelések megfelelő időzítése révén a jövőben is biztosítani kívánom az egyes járásbíróságok közötti egységes munkaterhet. Jelenleg a már hivatkozottak szerint a törvényszék területén működő járásbíróságok egész bíróként ítélkező bírói előtt egyformán, 60-70 büntető peres ügy van folyamatban. A jövőben az érkezési adatok és a személyzeti helyzet tükrében folyamatosan törekedni kell ezen meglévő, egységes munkateher megtartására.

A Szegedi Törvényszék Büntető Kollégiuma kapcsán az eddigiekhez hasonlóan a tárgyévi elosztási rend kialakítása során kell figyelmet fordítani arra, hogy az első és másodfokú tanácsok megfelelő beosztásával a törvényszék büntető ügyszakának működőképessége, ítélkezésének hatékonysága és időszűrésiége minden körülmények között biztosítva legyen.

A törvényszék pénzügyi erőforrásokkal történő gazdálkodását jelentősen elősegítheti a büntető ügyszak költségkímélő ítélkezési gyakorlata. Ezen belül a jövőben is gondot kell fordítani a védői, tolmács és szakértői díjak jogszabályoknak megfelelő, ugyanakkor a bíróság által visszaellenőrzött, határidőn belül történő megállapítására. Ezen túlmenően a Szegedi Törvényszék „Bűnjelkezelési munkacsoportjának” elnökeként már 2017. évben kiemelt figyelmet fogok szentelni a lefoglalt és tárolt bűnjelek mielőbbi kiadására, illetve szükség esetén előzetes értékesítésére. E körben ugyanis a törvényszék költségvetését nyilvánvalóan feleslegesen terhelik meg a szükségtelenül felmerülő – igen jelentős – tárolási költségek.

2./ A bírósági integritás

Az idegen szavak szótára szerint az integritás szó egyik jelentése az érintetlenség, fedhetetlenség. Az integritás azonban nem csak személyekre lebontva, hanem szervezeti szintre vagy akár egy egész igazgatási rendszerre is vonatkoztatható. Dr. Pallai Katalin az NKE Integritás Tudásközpont szakmai vezetőjének álláspontját a bírósági rendszerre átvittetve úgy ítélem meg, hogy az integritás az igazságszolgáltatásban is olyan működésmódot jelent, amely lehetővé teszi, hogy a bírósági szervezet a rá ruházott közhatalmat és állami erőforrásokat a bíróságok alkotmányos kötelezettségeinek teljesítése érdekében a jogszabályi kereteken belül, de ugyanakkor visszaellenőrizhető módon, eredményesen használja fel. E körben külön figyelemmel kell lenni az Országos Bírósági Hivatal elnökének az integritási szabályzatról szóló 6/2016. (V.31.) OBH utasítására, továbbá a bírói etikai kódexre.

Ahogy azt a gyakorlati tapasztalatok is mutatják egy adott ítélkezési szint munkájának átláthatóságához mindenképpen szükség van az ide vonatkozó rendelkezések szerint kialakított, a törvényszék elnöke által jóváhagyott ügyelosztási rendre. A Szegedi Törvényszék büntető ügyszakos ítélkezése kapcsán a jövőben is törekedni fogok olyan ügyelosztási rend kialakítására, amely az egységes munkateher mellett átláthatóságunkat is biztosítja. Különösen fontosnak ítélem meg a személyi változásokra figyelemmel az ügyelosztási rend évközi, folyamatos aktualizálását.

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően a büntető ügyszakot érintő panaszügyek intézésében a jövőre nézve is a kollégiumvezető, illetve eseti jelleggel a törvényszéki csoportvezető venne részt. A panaszok szakszerű kivizsgálásához elengedhetetlen az érintett iratok beszerzése, illetve szükség esetén az adott bírótól írásbeli felvilágosítás bekérése.

3./ A bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése

Az Alaptörvényben foglalt független és pártatlan bírósághoz való jog maradéktalan biztosítása érdekében rendszer szinten, de az egyes bíróságokon is törekedni kell a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítésére. Ezzel összefüggésben a jövőben is részt kívánok venni mind személyesen, mind pedig a törvényszék büntető ügyszakának mozgósítása révén az OBH elnöke által meghirdetett országos programokban. Helyi szinten a Szegedi Törvényszék elnökének irányítása mellett továbbra is törekedni kell arra, hogy az állampolgárok minél jobban megértsék a bírósági szervezet működését, illetve biztosítani kell azt is, hogy az ügyfelek javító szándékú észrevételeiket megtehessek az általuk tapasztalt gyakorlati hibák, illetve hiányosságok körében.

Különösen fontosnak tartom a gyermekközpontú igazságszolgáltatás, illetve a tanúgondozás és áldozatvédelem témakörét, amelyek kapcsán együtt kívánok működni a Szegedi Törvényszék e tárgykörben létrehozott munkacsoportjával, továbbá a tanúgondozói feladatokat ellátó bírósági titkárokkal és bírósági ügyintézőkkel.

Az áldozatvédelem esetében fent kell tartanunk az elmúlt években kialakított kapcsolatrendszerünket az illetékes hatóságokkal, illetve a szakmai képzések során folyamatosan fel kell hívni a büntető ügyszakos bírók figyelmét az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések maradéktalan betartására.

Az elmúlt évben kiegészítésre kerültek az ügyfél tájékoztatók és a kommunikáció kiszélesítése érdekében azok a magyar nyelvet nem ismerő ügyfelek részére angol, illetve német nyelvre lefordításra kerültek. Ehhez hasonlóan a törvényszék intranetes oldalán a GYIK menüpontnak a tanúktól érkező megkeresések és problémák alapján folyamatosan bővülnie kell.

Folyamatosan figyelmet kell fordítani arra is, hogy az érintett tárgyú büntetőügyekben a bíróság a Szegedi Törvényszék tanúgondozási szabályzata szerint a tanúk részére biztosítsa a helyben kialakított tanúszoba igénybevételét.

4./ Az ellenőrzési feladatok

Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai megmutatták, hogy az időszerű és megalapozott ítélkezés biztosítása érdekében nem csak a szükséges szakmai-igazgatási intézkedéseket kell meghozni, hanem azok végrehajtását is vissza kell ellenőrizni. E körben a jövőben maradéktalanul élni kívánok a bíróságok igazgatásáról rendelkező 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás által, a kollégiumvezető részére biztosított ellenőrzési jogkörökkel, továbbá a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló 8/2015. (XII.12.) OBH utasítás alapján lefolytatható soron kívüli értékelést megalapozó vizsgálat kezdeményezési lehetőségével.

Ezzel összefüggésben különösen fontos ellenőrzési területeknek tartom az eljárási határidők, az ügyviteli szabályok, a soron kívüliségre vonatkozó rendelkezések betartásának ellenőrzését, továbbá a lefolytatott szakmai jellegű ellenőrzések révén vissza kívánom szorítani a formális kitűzések és az indokolatlan napolások/halasztások számát.

Az ellenőrzési feladatokkal összhangban az instruktori és mentori rendszer hatékony igénybevételével is segíteni kívánom a kezdő bírók ítélkezési tevékenységét.

5./ A bíróvizsgálatok

Az OBH elnöke által kijelölt vizsgálókkal együttműködve, azonos elvi alapokon kívánom biztosítani az említett 8/2015. (XII.12.) OBH utasítás rendelkezéseinek érvényesülését. E körben 2017. II. félévében meg kívánom újítani az eddig helyileg használt bíróvizsgálati adatlapot úgy, hogy külön mintát készítek a nem peres, illetve a másodfokú ügyek vizsgálatához.

A már említettek szerint a szükséges esetben kezdeményezni fogom a soron kívüli értékelést megalapozó bírói vizsgálatokat.

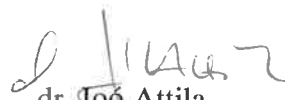
Elengedhetetlen, hogy a bíróvizsgálatok lefolytatása során figyelemmel legyünk a szolgálati bíróság gyakorlatára.

Az egyes bíróvizsgálatoknak, álláspontom szerint nem csak az adott bíróra nézve vannak következményei, hiszen az e körben feltárt szakmai-ügyviteli hibákra és hiányosságokra fel kell hívni a többi bíró figyelmét is, így azokat a jövőben is a bírói tanácskozások anyagává kívánom tenni.

VI./ Zárszó

Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy jelen pályázatom elbírálásakor az Országos Bírósági Hivatal elnöke, illetve a Szegedi Törvényszék bírói kara nem csak pályaművem, hanem az elmúlt hat évben, kollégiumvezetőként végzett munkámat is értékelni fogja. Remélem, hogy kollégiumvezetői mandátumom alatt szakmailag és emberileg is hiteles tudtam maradni, a törvényszék kollégiumvezetője felé támasztott magas követelményeknek eleget tudtam tenni. Ebben az esetben bízom abban, hogy az Országos Bírósági Hivatal elnöke, a Szegedi Törvényszék Büntető Kollégiuma és a Szegedi Törvényszék összbírói értekezlete ismételten megtisztel bizalmával.

S z e g e d , 2017. április 18.

dr. József Attila
törvényszéki bíró

